

Stalino KELIU

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS KUPIŠKIO RAJONO
KOMITETO IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ
DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Eina 8-ji metai | 1953 m. birželio mėn. 3 d., trečiadienis | Kaina 15 kp
Nr. 44 (707)

TSRS MINISTRŲ TARYBOJE

TSRS Ministrų Taryba nutarė likviduoti Tarybinę Kontrolinę Komisiją Vokietijoje ir atleisti Tarybinės kariuomenės Vyriausiąjį vadą nuo kontrolinių funkcijų vykdymo Vokietijos Demokratinėje Respublikoje, apribojus jo veiklą vadovavimu Tarybinei kariuomenei Vokietijoje.

Ministrų Taryba nutarė įsteigti TSRS Aukščiausiojo Komisarų pareigas Vokietijoje su buveine Berlyne, pavedus jam atstovauti Tarybų Sąjungos interesams Vokietijoje ir stebėti Vokietijos Demokratinės Respublikos

valdžios organų veiklą tuo atžvilgiu, kaip jie vykdo įsipareigojimus, išplaukiančius iš sąjunginių valstybių Potsdamo nutarimų dėl Vokietijos, o taip pat palaikyti atitinkamus ryšius su JAV, Anglijos ir Prancūzijos okupacinių valdžios organų atstovais klausimais, turinčiais bendrą visai Vokietijai pobūdį, išplaukiančius iš keturių valstybių suderintų nutarimų dėl Vokietijos.

TSRS Aukščiausiojo Komisarų Vokietijoje paskirtas ambasadorius V. S. Semionovas.

RŪPESTINGAI PRIŽIURĖTI PASĖLIUS

Darbo praktika kolūkiuose praėjusiais metais akivaizdžiai parodė, kad kruopščiai prižiūrint pasėlius, „Šetekšnos“, „Vienybės“, „Neries“ ir kt. žemės ūkio artelėse buvo išaugintas gausus grūdinių ir technikinių kultūrų derlius.

Partijos XIX suvažiavimo iškeltiems atsakingiems uždaviniams žemės ūkyje įvykdyti rajono kolūkiečiai nesigaili savo jėgų ir iniciatyvos. Pritardami šiauriečių Kreipimuisi, „Aušros“, „Artojo“, „Neries“, „Aukštaičių“ ir kitų žemės ūkio artelių nariai prisidėmė padidintus įsipareigojimus ir juos garbingai vykdė laukininkystės ir gyvulininkystės srityse.

Šiemet anksti pavasarį „Pirmūno“, „Skodnio“, „Lukonių“, „Pakupio“ ir kitų žemės ūkio artelių nariai papildomai patarė žiemkenčių pasėlių plotus mineralinėmis ir vietinėmis trąšomis. „Aušros“, „Pirmūno“ ir kt. kolūkių žemdirbiai, sodindami bulves kvadratinio - lizdinio būdu, sudarė sąlygas bulvių pasėlių priežiūrai atlikti mechanizuotu būdu, panaudojant MTS techniką. Daugelis kolūkiečių, sėkmingai mokymiesi trimečiuose agrotechnikos kursuose, sužinojo visą eilę naujų pasėlių priežiūros būdų, kaip, pavyzdžiui, cukrinių runkelių išviršinį patarimą per lapus, grūdinių kultūrų papildomą dirbtinį apdulkinimą ir kt. Dabar visa tai jie stengiasi pritaikyti praktiniame darbe.

Vadovaudamiesi priešakinio mokslo ir broliškojo respublikų turtingu patyrimu, turėdami galingą žemės ūkio techniką, rajono žemdirbiai pasėlių priežiūrai stengiasi atlikti kuo geriau. Štai „Stalino keliu“, „Lukonių“, „Pirmūno“ kolūkių kolūkie-

čiai šiais metais praktikavo žiemkenčių akėjimą, pasiruošę piktžolių naikinimui cheminiu būdu, panaudos ir kitas pažangias agrotechnikos pakėlimo priemones. Savaimė aišku, kad jų pastangos atneš teigiamus rezultatus.

Tačiau tenka laikyti rimtu trūkumu tai, kada dalis kolūkių, kaip „Bugailiškių“, „Palanga“, „Juodpėnai“ ir kt., pasėlių priežiūrai naudoja šablonines priemones, apsiriboja vien tik kalendoriniais terminais, o neatsižvelgia į orą, dirvą ir pasėlių būklę. Todėl šiame darbe didelę reikšmę turi masinis aiškinamasis darbas, kuris kasdien turi apimti vis platesnes kolūkiečių mases. Žemės ūkio specialistai, kolūkių partinės ir komjaunimo organizacijos privalo nuolat stiprinti šį darbą. Kovai prieš atsilikimą ir žalingas nuotaikas viena iš veiksmingiausių priemonių yra socialistinis lenktyniavimas, kuris turi išsiplėsti laukininkystės brigadose ir grandyse iki atskirų individualinių įsipareigojimų.

Didžiausios reikšmės darbų eigai turi teisingai organizuotas ir paskirstytas darbas. Jeigu gamybinės užduotys nepasiekia brigadų ir grandžių, o pasilieka gulėti kolūkių valdybų raštinėse, yra aišku, kad darbo planai nebus įvykdyti. Todėl kolūkių valdybų pareiga yra užtikrinti pasėlių priežiūros laikotarpiu brigadoms ir grandims atitinkamus darbo planus ir konkrečias gamybines užduotis, kurios privalo būti reikiamai įvykdytos.

Našiai išnaudojant turimą techniką, visi kolūkiečiai ir mechanizatoriai turi įsijungti į ryžtingą kovą už gausų derlių rūpestingai prižiūrint pasėlius.

Baigiamieji užsiėmimai kaimo partinio švietimo tinkle

Organizuotai baigiami mokslo metai Andriejevskos rajono (Taldy-Kurgano sritis) partinio švietimo tinkle. Rasteliuose, politinėse mokyklose, seminaruose, vakarinėje partinėje mokykloje ir savarankiškai čia marksizmo-leninizmo teoriją studijavo daugiau kaip 2 tūkstančiai komunistų ir nepartinių. Partijos rajono komitetas organizavo jiems paskaitas, skirtas partijos XIX suvažiavimo medžiagai.

Propagandistais dirbo geriausiai teoriniu atžvilgiu paruošti komunistai iš kaimo inteligentijos ir vadovaujančiųjų rajono darbuotojų tarpo.

Nuolatinė partijos rajono komiteto kontrolė užsiėmimų partinio švietimo tinkle eigai, nuolatinis darbas su propagandistais užtikrino aukštą klausytojų aktyvumą.

Partijos rajono komitetas pradėjo ruošti naujesiems mokslo metams. Organizuojami kursai, kuriuose per vasarą bus paruošta daug propagandistų. (TASS-ELTA).

Kino įrengimai kiekvienoje stanicijoje

Bielorečenskios stanicijoje (Krasnodaro kraštas) atidarytas vasaros kino teatras. Tai yra ketvirti kino įrengimai stanicijoje.

Krašto miestuose, gyvenvietėse ir stanicose dabar veikia apie tūkstantį kino įrengimų. Kinofikuotos ne tik visos stanicos, bet daugelis chutorų ir kolūkių brigadinų klubų. (TASS-ELTA).

Viršplaninė avalynė iš sutaupyto žaliavų

Vienos iš stambiausių Kursko įmonių — avalynės fabriko Nr. 1 kolektyvas pirma laiko įvykdė penkių mėnesių programą. Fabrike platų užmojį įgavo lenktyniavimas už žaliavų ir medžiagų ekonomiją. Fabriko cechuose dabar yra daugiau kaip 800 stachanovininkų, turinčių asmenines ekonomijos sąskaitas.

Nuo metų pradžios Kursko avalynininkai sutaupė odos už šimtus tūkstančių rublių. Nuo gegužės mėnesio vidurio jie dirba sutaupytomis žaliavomis, iš kurių iki mėnesio pabaigos bus pagaminta virš plano daugiau kaip 10 tūkstančių porų avalynės.

(TASS-ELTA).

Sevastopolis. Komunos aikštėje. N. Leontovičiaus (TASS'o) nuotr.

Kolūkinė mugė užpoliarėje

Retkučių kaime (Čiukčių nacionalinės apygardos Čauno rajonas) įvyko didelė kolūkinė mugė. Žemės ūkio artelių „Terkintach“ ir „Enmitagino“ nariai atvežė daug mėsos, žuvies, kailių dirbinių. Vietinės prekybinės įmonės organizavo mugėje pramoninių prekių pardavimą. Elnių augintojai ir medžiotojai išstijo vilnonių ir medvilninių audinių, avalynės, drabužių, geležies dirbinių, medžioklinių šaudmenų.

Mugės dienomis įvyko grupinis elnių augintojų sąskaitas. Kolūkiai surengė vietiniame klube kailių dirbinių ir siuvinių parodą. (TASS-ELTA).

Kubanės kurortuose

Kubanėje dabar pats kurortinio sezono įkarštis. Į daugiau kaip 150 krašto sanatorių ir poilsio namų iš visų Tarybų Sąjungos kampelių yra atvykę ir dabar ilsisi apie 30 tūkstančių darbo žmonių.

Soči, Anapos, Gelendžiko, Goriačij Kliučio ir kituose kurortuose nuveiktas didelis tvarkymo darbas. Išplėstos sanatorijos Anapoje, Goloventoje ir Lazarevkoje.

Soči kurorte statomos dar devynios naujos gydyklos.

Per metus Kubanėje pasilsės 400 tūkstančių žmonių.

(TASS-ELTA).

Įvykdė linų sėjos planus

Priešakinį kolūkių žemdirbių krepia didelį dėmesį linininkystės išvystymui. Sėjos laikotarpiu jie kovojo už ankstyvais terminais ir aukštu agrotechnikos lygiu jos įvykdymą. „Šetekšnos“ žemės ūkio artelės valdyba savo laiku suorganizavo dvi linų augintojų grandis ir joms nurodė gamybines užduotis. Balandžio mėnesio pabaigoje linų augintojai pradėjo sėją gerai paruoštoje ir patreštoje žemėje. Prieš sėją sėkla buvo išbeicuota. Iki gegužės švenčių jau bu-

vo apsėta 8 ha. Linų sėjos planą kolūkiečiai įvykdė glaustais terminais ir šiuo laiku pasiruošę pasėlių priežiūrai. Už aukštą derlių kovoja grandininko A. Mikėno vadovaujami kolūkiečiai.

Linų sėjos planus ankstyvais terminais įvykdė „Ateities“, „Neries“, „Stalino keliu“, „Mituvos“, „Žalgirio“ ir kitų žemės ūkio artelių nariai. Linai pasėti po geriausių priešėlių į gerai patreštas ir įdirbtas dirvas.

P. KRIUKAS

Vyksta pūdymų arimas

Visa eilė rajono kolūkių, sėkmingai įvykdę vasarinių grūdinių kultūrų sėją, dabar sparčiai aria pūdymus. Ankstyvųjų pūdymų arime pirmąją „Stalino keliu“ žemės ūkio artelė. Čia jau suarta 130 ha.

Spartina pūdymų arima ir „Ateities“ kolūkis, kuriame suarta 60 ha, „Skodnio“ kolūkyje — 58 ha.

Į ankstyvųjų pūdymų arimą įsitraukia vis daugiau rajono kolūkių.

K. PUKYS

Praplėsti bulvių sodinų plotai

„Pirmūno“ kolūkio I-sios laukininkystės brigados nariai sėkmingai užbaigė bulvių sodinimo darbus. Bulvėms sodinti žemė buvo gerai paruošta, ją gausiai patrešiant. Atliekant bulvių sodinimą stropiai dirbo kolūkiečiai Vėta, Kraujelis ir kt.

Savo gamybiniame pasi-

tarime brigados nariai aptarė bulvių ir kitų kultūrų priežiūros klausimą. Iš stojusių gamybiniame pasitarime kolūkiečių paaiškėjo, kad II-sios laukininkystės brigados kolūkiečiai šiemet bulvėmis apsodino 1,8 karto didesnę žemės plotą negu pereiniais metais.

V. LAPTYS

EGZAMINAMS VYKSTANT

Geri rezultatai

Kupiškio vidurinės mokyklos septintosios klasės jau įvyko lietuvių ir rusų kalbų rašomieji ir atsakomieji egzaminai. Gerais ir labai gerais pažymiais šiuos egzaminus išlaikė VIIb klasės moksleiviai R. Petronytė, J. Petrulytė, V. Repšytė, A. Jurka ir kt.

Pirmadienį septintokai rašė algebros rašomąjį. Prieš tai pakartojo programą, dauguma moksleivių ji parašė gerai.

K. LEGAITĖ

„Pakupio“ kolūkio mokykloje

Čivonių pradinėje mokykloje (mokyt. drg. A. Vanagas) šiais metais keturių klasių baigimo egzaminus laiko virš 10 moksleivių. Mokslo metų eigoje mokytojas A. Vanagas stropiai ir nuodėliai dirbo su mokiniais, todėl egzaminų metu beveik visi moksleiviai rodo gerą ir labai gerą žinių įsisavinimą. Pionierių A. Bočiulytės, Almos Mažulytės, A. Rimavičiūtės, P. Mašauskaitės, P. Černiausko ir kt. aritmetikos rašomuosius darbus egzaminų komisija įvertino labai gerais pažymiais.

Mokiniai sėkmingai išlaikė taip pat lietuvių kalbos ir rusų kalbos egzaminus.

Z. MIKŠYS

PASIKALBĖJIMAI APIE TSKP ĮSTATUS

Laikytis partinės ir valstybinės drausmės

Tarybinė liaudis be galo myli ir gerbia Komunistų partiją. Iš daugiametio patyrimo Tarybų Sąjungos darbo žmonės įsitikino, kad mūsų partija neturi kitų interesų, išskyrus liaudies interesus. Partijai vadovaujant, iškovojo pasaulinė-istorinė socializmo pergalė mūsų šalyje, visiems laikams panaikintas žmogaus išnaudojimas kito žmogaus.

XIX suvažiavimas apginklavo partiją, tarybinę liaudį didinga ūkinės ir kultūrinės statybos programa. Penktojo penkmečio plano įvykdymas bus didelis žingsnis mūsų šalies vystymosi iš socializmo į komunizmą kelyje. Glaudžiai susitelkę apie partiją ir vyriausybę, tarybiniai žmonės gausina savo pastangas vykdamas penktojo penkmečio planą, didina savo eilių vienybę ir sutelktumą, valios ir veiksmo vienybę, partijos narių mokėjimą sušieti savo valią su partijos valia ir norais. Įnirtingoje kovoje su leninizmo priešais iškovojo mūsų partijos vienybę ir jos tvirtumą ir nenugalimumą pagrindas. Per visą savo didvyrišką istoriją mūsų partija teikė pirmąją reikšmę drausmės stiprinimo, komunistų atsakingumo už partijos jiems pavestą darbą kėlimo klausimams.

Kiekvieno komunisto pareiga yra ir toliau stiprinti Komunistų partiją — didžiąją vairuojančiąją ir vadovaujančiąją tarybinės visuomenės jėgą kovoje už komunizmo pastatymą. XIX suvažiavimo priimti TSKP įstatai yra persunkti rūpinimosi visokeriopu partijos eilių vienybės stiprinimu, partinių organizacijų, visų komunistų kovingumo kėlimu. Partijos įstatai įpareigoja komunistą „laikytis partinės ir valstybinės drausmės, kuri yra vienodai privaloma visiems partijos nariams. Partijoje negali būti dviejų drausmių — viena vadovams, kita eiliniams. Partija turi vieną drausmę, vieną įstatymą visiems komunistams,

nepriklausomai nuo nuopelnų ir jų užimamų vietų. Partinės ir valstybinės drausmės laužymas yra didelė piktybė, daranti partijai žalą, ir todėl nesuderinamas su buvimu jos eilėse“.

Mūsų partija yra laisvanoriška vienminčių — komunistų kovinė sąjunga. Būti komunistu — reiškia visoje savo veikloje vadovautis partijos interesais, skirti visas savo jėgas, žinias ir gabumus didžiajam partijos reikalui, komunizmo statybos reikalui. Mūsų partijos eilėse nėra vietos formaliai pasyviai pažiūrai į partijos ir vyriausybės nutarimus. Partija reikalauja iš komunistų atkaklumo ir aktyvumo kovoje už partijos politikos įgyvendinimą. Partijai reikalingi ne suarambėje ir abejingai valdininkai, vertinantieji asmeninę ramybę daugiau, negu reikalo interesus, bet nepailstami ir paslaukojantieji kovotojai už partijos ir vyriausybės direktyvų įvykdymą, statantieji valstybinius interesus aukščiau už viską.

Komunistas, kad ir kokiame poste jis būtų, turi garbingai ir sąžiningai vykdyti partijos jam pavestą darbą. Jo pareiga — budėti valstybės interesų sargyboje, atkakliai kovoti su trūkumais partinių, tarybinių ir ūkinių organizacijų darbe. Pas mus, deja, dar neišnyko darbuotojai, kurie stengiasi nuslėpti fikrą reikalių padėti tame arba kitame darbo bare, pagražinti savo veiklos rezultatus. Pasitaiko faktų, kai atskiri darbuotojai stato siaurą vadybinius ir vietininkiskus interesus aukščiau už bendruosius valstybinius. Tariamai rūpindamiesi jų vadovaujamos vadybos įmonėmis, jie slepia nuo valstybės jų žinioje esamus materialinius išteklius, stoja į partinių ir valstybinių įstatymų laužymo kelią.

Partija reikalauja iš visų savo narių dorumo ir sąžiningumo, nenukrypstamai vykdyti savo partinę ir valstybinę pareigą. Į bet koki partijos ir valstybės apgavimą, kad ir kokia forma jis pasireikštų, į bet koki mėginimą apgauti, nuslepinti arba iškraipant tiesą, negalima žiūrėti kitaip, kaip į ypač

sunkų nusikaltimą partijai. Mūsų partijoje yra viena drausmė, vienas įstatymas visiems partijos nariams. Tas, kas mėgina apgauti partiją ir valstybę, vykdo priešvalstybinius veiksmus, daro rimtą žalą mūsų bendrajai reikalui.

Nenukrypstamai laikytis partinės ir valstybinės drausmės — ypatingai svarbi partinėms organizacijoms iškeltų uždavinių sėkmingo įvykdymo sąlyga. Komunistas privalo būti kovos už valstybinių planų bei uždavinių įvykdymą ir viršijimą organizatorius. Jo pareiga — rodyti iniciatyvą ieškant ir išnaudojant gamybos rezervus, siekti įgyvendinti priemones, padedančias kelti produkcijos kokybę ir mažinti jos savikainą, kelti darbo našumą, įdiegti naują techniką.

Komunistas neturi teisės slėpti negerą reikalų padėti bet kuriame darbo bare, praieiti pro šalį neteisingų veiksmų, darančių žalą partijos ir valstybės interesams. Jis privalo pranešti vadovaujantiems partiniams organams ligi pat partijos Centro Komiteto apie trūkumus darbe, nepaisant asmenų.

Veiksminga partinės ir valstybinės drausmės stiprinimo priemonė yra savikritika ir ypatingai kritika iš apačios. Kritika ir savikritika padeda laiku atskleisti trūkumus, patempti darbuotojus, padeda gerinti reikalą visose srityse.

Visoje savo veikloje partinė organizacijos privalo auklėti komunistus griežčiausio partinės ir valstybinės drausmės laikymosi dvasia, atkaklios kovos už partinių nutarimų įvykdymą dvasia. Partinė organizacija turi reaguoti į kiekvieną, net mažiausią atvejį, kai komunistai pažeidžia drausmę. Būtina visomis jėgomis kelti partijos narių atsakingumą už partijos reikalą jausmą, vystyti jų politinį aktyvumą.

Partijos ir vyriausybės interesai reikalauja toliau stiprinti partinę ir valstybinę drausmę. Juo stipresnė bus partinė drausmė, tuo sėkmingiau komunistai ves mases komunizmo statybos keliu.

U. ŽUKOVINAS

Vykdo įsipareigojimus

Visa eilė Kupiškio MTS traktorininkų sėkmingai vykdo prisiimtus įsipareigojimus atliekant planines darbo užduotis ir kovojant už visuomeninių laukų derlingumo pakėlimą.

X-ji traktorinė brigada, vadovaujama brigadininko K. Janulaičio, „Aukštaičių“ žemės ūkio artelėje aukštoje kokybėje atliko arimą, kultivavimą, lėkščiavimą ir sėją. Pusmetinį darbų planą brigada jau įvykdė 88 proc. Traktorininkas V. Mičiūda ir kt. nuolat palaikė tempų ryšį su laukininkystės brigadų brigadininkais. Dabar traktorininkai pradėjo vykdyti pūdymų arimą.

Neblogų darbo rodiklių atsiekė ir VIII-ji traktorinė brigada, vadovaujama drg. Šarkano.

Daugelis MTS traktorininkų, kaip A. Žiurlys, T. Karaliūnas ir kt., pusmetinį darbų planą viršijo 10—20 proc. Jie nuolat žymiai viršija dienes išdirbio normas, esant gerai atliktų darbų kokybei. Mechanizatoriai savo darbe vadovaujasi tarybinės agrotechnikos nurodymais.

Traktorininkai savo stropiu darbu prisideda prie gausių derlių išauginimo kolūkiniuose laukuose.

K. LAŠAITĖ

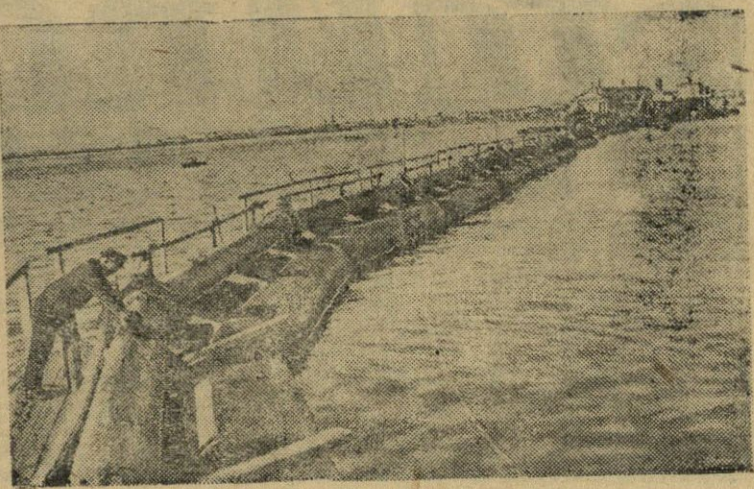
Plečiama paukščių ferma

Rimta dėmesį paukščių fermai „Vienybės“ kolūkyje skiria jos vedėjas A. Kačiulis. Lygiagrečiai su tuo padidėjo vištų dėslumas, ko rezultate sėkmingai vykdomi kiaušinių privalomieji pristatymai valstybei.

Neseniai ferma buvo papildyta 600 viščiukų. Šmet numatoma žymiai viršyti paukščių skaičių, kuris skirtas pagal planinę užduotį.

Paukščių fermos prižiūrėtojai pasiryžę gerai prižiūrėti paukščius, kurie užtikrins kolūkiui papildomas gausias pajamas.

K. JONAITIS

Kazanėje pradėta naujo upės uosto statyba, kuri yra numatyta partijos XIX suvažiavimo direktyvoje dėl penktojo penkmečio plano. Tai bus vienas iš stambiausių ir labiausiai mechanizuotų Volgos uostų. Statyboje dirba galingos žemsiurbės.

N u o t r a u k o j e: žemsiurbė „Volžskij-15“ būsiamajame Kazanės uoste.

B. Miasnikovo (TASS'o) nuotr.

TARYBINĖ STATYBA

KAIMYNŲ DARBĄ PALYGINUS

„Pirmūno“ žemės ūkio artelė nuolat stiprėja organizacinio-ūkinių atžvilgiais. Kolūkio valdyba artelės narių jėgas nukreipia centrinio žemės ūkyje uždavinio įvykdymui — laukų derlingumo pakėlimui ir tolimesniam gyvulininkystės išvystymui. Kovojant už penktojo penkmečio plano uždavinių įvykdymą, nelieta nuošaliai Subačiaus, Dvariškių ir Paviešinių apylinkių, kurių ribose randasi kolūkio teritorija, tarybų deputatai.

Subačiaus apylinkės tarybos pirmininkas J. Masilionis šiomis atsakingomis dienomis randasi ten, kur sprendžiami opiausi laukininkystės ir gyvulininkystės išvystymo klausimai. Jis apžiūri cukrinių runkelių pasėlių plotą, kurių tinkamai priežiūrai ruošiasi grandininkė M. Jurgaitytė. Jis pasikalba su kolūkio pirmininku D. Tamošiūnu darbo drausmės stiprinimo klausimu, su kolūkio agronomu Zinkum aptaria pažangiausius pasėlių priežiūros priemones, kaip kviečių ir rugių pasėlių dirbtiną apdulkinimą žydėjimo metu, ankštinių kultūrų patręšimą per žiedus ir kt.

Apylinkės tarybos pirmininkas J. Masilionis dirba ne vienas. Nuolatinės žemės ūkio komisijos nariai: P. Vėta, J. Šulskis, J. Žalnierūnas ir kiti deputatai yra atsakingi už savalaikį ūkinių uždavinių įvykdymą. Deputatai J. Raišelis ir A. Juodzevičius savo brigadose yra atsakingi už pavestą kontrolę. Jie jautriai reaguoja į kolūkiečių pasiūlymus ir pastabas, kruopščiai juos surenka ir apibendrina, paruošdami svarstyti klausimus tarybos sesijoje. Apylinkės taryba naudoja visų deputatų ir kolūkio aktyvistų paramą, todėl jos pasiekti darbo rezultatai yra efektyvūs. Kolūkis glaudžiai terminais ir aukštu agrotechnikos lygiu atliko pavasario sėją ir pradeda pasėlių priežiūros darbus. Besiplečiančios gyvulininkystės reikmių patenkinimui aprūpinant pašarais, praplėsti pašarinę žolį ir silosinių kultūrų pasėlių plotai. Prie gyvulininkystės fermų bus organizuotas žaliasis kon-

vejeris. Pašarams sukaupti suorganizuota brigada.

Visi deputatai, būdami nuolatinio komisijų nariais, yra įpareigoti pagal paskirtį kontroliuoti nutarimų vykdymą, kelti kolūkiečių masių iniciatyvą, kovoti už penktojo penkmečio plano iškeltų uždavinių įvykdymą. Deputatai J. Gutpetris, M. Dargužis, S. Žilinskaitė aktyviai kovoja už kolūkio sustiprinimą, šalinant trūkumus organizaciniame ir ūkiniame darbe. Socialistinio lenktyniavimo tarp brigadų organizavimu ir išvystymu nuolat rūpinasi apylinkės tarybos deputatai.

Kitokiu stiliumi dirba Vidugirio apylinkės taryba, kurios deputatai yra atitrūkę nuo kolūkio gyvenimo. Apylinkės tarybos pirmininkas J. Zlotkus ir sekretorius Kubilius mažai rūpinasi „Laisvės“ kolūkio sustiprinimu ir su kolūkiečių masėmis per deputatus nuolatinio ryšio nepalaiko. Todėl skirtingi ir darbo rezultatai. „Laisvės“ kolūkio valdybos pirmininkas K. Bolna pažeidžia žemės ūkio artelės įstatus, tačiau apylinkės taryba to reikalo neištaiso. Sesijoje sėjos pasiruošimo klausimas buvo apsvarstytas formaliai, todėl sėja atlikta žemame agrotechnikos lygyje. Buvo sėjamos nekonkandinės, nedaigios ir neišvalytos sėklos, bet tas neįdėdino apylinkės tarybos. Deputatai J. Jakšys, I. Šaparnis, J. Garbauskas neprisiima jokių įsipareigojimų, pasitenkina tik dalyvavimu sesijose, bet kontrolės kolūkio gamyboje nevykdo ir tuo klausimu atsakingi nesijaučia.

Kolūkyje sužlugdyta pašarinė žolų ir šakniavaisių sėja. Iki šiol neišpildytas linų sėjos planas. Visuomeniniai gyvuliai didesnę dienos dalį būna tvartuose.

Apylinkės tarybai mažai paramos, lankydami vietoje, suteikia rajono vykdomojo komiteto darbuotojai F. Baronas ir Žitukas.

Būtina pakelti atsilikusių darbų iki pirmųjų lygio, sustiprinti vadovavimą ir kontrolę, paskleisti pirmųjų darbo patyrimą.

V. SAKALAUSKAITĖ
Rajono vykdomojo komiteto bendro skyriaus vedėja

KULTŪRINIS GYVENIMAS

Reguliariai lankosi kino teatras

„Aušros“ kolūkyje reguliariai 3 kartus per mėnesį atsilanko kilnojamas kinas. Filmai demonstruojami trijose vietose: II-je, III-je ir V-je brigadose, todėl į kino seansus gali atsilankyti visi kolūkiečiai. Gerai įsisavinę techniką, kino mechanikai A. Paberis ir G. Kukenys filmų demonstravimą atlieka kokybiškai, be trukdymų ir

gedimų. Demonstruojami vertingi tarybiniai filmai kelia gyvą žiūrovų susidomėjimą. Neseniai buvo demonstruoti filmai „Gegužės naktis“, „Neperskiriami draugai“, „Sveika, Maskva!“.

Vasaros metu numatoma filmus demonstruoti keturis kartus per mėnesį.

B. ŽIBRYS

Mokyklų mokytojų bendradarbiavimas

Didelę paramą Noriūnų septynmetės mokyklos mokytojų pirminė komjaunimo organizacija yra suteikusi Varaniškių mokyklai. Dažnai ją aplanko mokytojas Rimša, duodamas konkrečius nurodymus dėl darbo pagerinimo ir t. t.

Neseniai pirminės komjaunimo organizacijos iniciatyva buvo organizuotas Varaniškiuose meninis pasirodymas. Programą išpildė Noriūnų septynmetės mokyklos mo-

kytojai. Buvo suvaidinta Čechovo pjesė „Piršlybos“ bei Lavrentjevo „Laisvieji rinkimai Tenerio mieste“. Prieš meninį pasirodymą mokytojų Rimša skaitė paskaitą „Komjaunimas pilietinio karo metais“, kurią susirinkusieji išklausė su dideliu dėmesiu.

Noriūnų septynmetės mokyklos mokytojai ir ateityje numato surengti panašius pasirodymus Varaniškiuose ir kitur.

Mokyt. St. ŽEMAITIS

Suruošė vakarą

Subačiaus vidurinės mokyklos mokytojų kolektyvas suruošė visuomenei vakarą. Paskaitą „Tarybinių piliečių budrumas“ skaitė mokytoja Vyšniauskaitė. Po to žiūrovai stebėjo 3-jų veiksmų pjesę „Svajotojai“, režisuo-

tą mokytojos Bratėnienės. Gerai savo vaidmenyse pasirodė mokytojai Urbonaitė, Šamšonas, Bratėnas ir kt. Žiūrovai palankiai sutiko mokytojų menines pajėgas scenoje.

Mokyt. V. GROMULAS

Aktualus sienlaikraštis

Kupiškio rajono pramkombinato dirbantieji leidžia aktualų sienlaikraštį „Tarybinis pramonininkas“. Sienlaikraštis leidžiamas reguliariai. Čia iškeliami darbo pirmūnai, nurodomi būdai kaip jie pasiekė išdirbio normų viršijimo, o taip pat kritikuojami atsiliekan tieji, brokdariai.

Dėka kritikos ir savikritikos pakilo darbo našumas. Sienlaikraštyje bendradarbiauja nemaža įmonės dirbančiųjų, kurie pasisako sieninės spaudos skiltyse.

Sienlaikraštis gražiai, skoningai apipavidalintas, daro malonų įspūdį.

A. OLŠAUSKAS

Totorijoje plačiai žinomas Kazanės linų kombinato audėjos. Stalininės premijos laureato, TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputato N. I. Lavrentjevo vardas. Per pastaruosius trejus metus ji apmokė stachanovinių darbo metodų daugiau kaip 200 jaunų tekstilinių. Pereitais metais N. I. Lavrentjeva aplankė Vengrijos Liaudies Respubliką, kur perdavė savo darbo patirtimą vengrų tekstilinėms. Žinoma audėja buvo partijos XIX suvažiavimo delegatu.

Nuo traukoje: N. I. Lavrentjeva su dukrele Valentina savo namuose.

B. Miasnikova (TASS'o) nuotr.

TRUMPAI

GERAI APSKAIČIUOJA DARBADIENIUS „Adomynės“ kolūkiečiai VI-je brigadoje Alf. Gečiūnas. Išdirbti kolūkiečių darbdieniai sistemingai įrašomi į dienos knygetes.

E. ZAREMBA

TINKAMAI PRIŽIŪRI KIAULES „Ateities“ kolūkyje šerė E. Karosienė. Didelis dėmesys skiriamas motininėms kiaulėms. Kiaulių tvarte sausa, sutvarkyti gardai. Jauni paršeliai taip pat sparčiai auga.

O. JANIENĖ

MUMS RAŠO

ŽLUGDO APYLINKĖS TARYBOS DARBA

Neseniai Paviešinių apylinkės taryba šaukė sesiją, kurioje turėjo dalyvauti ne tik visi deputatai, bet ir nuolatinių komisijų nariai bei II-čūnų pradinės mokyklos moksleivių tėvų komitetas. Sesijoje buvo numatyta svarstyti klausimus apie mokyklos pasirengimą 1953—54 mokslo metams ir valstybės kreditui bei taupymui remti komisijos sudarymą. Mokytojai numatė praveisti paskaitas apie apylinkių tarybų ir nuolatinių komisijų darbą, supažindinti sesijos dalyvius su genialiuoju J. V. Stalino

kūriniu „Ekonominės socializmo TSR Sąjungoje problemos“. Tačiau pats apylinkės tarybos pirmininkas A. Marcinkevičius sužlugdė sesiją, davęs suprasti deputatams V. Valintavičiui, P. Kolaliui ir P. Katilevičiui, kad į sesiją jie neatvyktų.

Kiti deputatai pasipiktino tokiu A. Marcinkevičiaus elgesiu. Jie nori, kad apylinkės tarybos pirmininkas dirbtų nuoširdžiai, su visu reikalo supratimu, o ne žlugdytų tarybos darbą.

O. TONKAITĖ

SUDRAUSTI SAVIVALIAUTOJĄ

„Vėžionių“ kolūkiečiai kiaulių fermos vedėja VI. Pėžienė paskyrė kiaules šerti savo giminiete — buožinė elementą Julę Inčiūrienę. Pastaroji ėmė savo asmenines kiaules šerti kolūkiečių miltais ir net pienu. Todėl ir nenuostabu, kad jos asmeninės kiauless yra gerame kūno stovyje, o kolūkiečiai — žymiai blogesniame. Taip pat Inčiūrienė mėslą, išvežtą į visuomeninius laukus, susivežė į savo as-

meninį sklypelį. Tokių machinacijų ji pasiekia naminio alaus pagalba.

Kolūkiečių pirmininkas B. Tručiūnas ir revizinė komisija žino apie minėtus Inčiūrienės darbelius, tačiau iki šiol nesiėmė priemonių savi- valiautojai sudrausti ar nubausti. O tai padaryti būtina nedelsiant.

J. KRUPENKINAITĖ

APSAUGOTI PASĖLIUS

„Adomynės“ kolūkiečiai anksti atliko vasarinių grūdinių kultūrų sėją. Dabar pasėliai sužaliavo. Tačiau kaip bebūtų keista — jie nesaugomi nuo išganymo. Arklius ganantis kolūkiečių Juozas Sadauskas neprižiūri arklių. To išdavoje buvo nuganyta 0,5 ha kviečių pasėlių, arkliams išmynę nemažus cukrinių runkelių plotus. Niekieno nedraudžiamieji kolūkiečiai J. Arūna, J. Indriūnas ir S. Vilimas irgi paleido savo asmenines kar-

ves, kurios daro nuostolius kolūkiui ir kolūkiečiams.

Kolūkiečių valdyba turi imtis rimtų priemonių tam, kad ateityje tokie reiškiniai nebepasikartotų. Pasėliai nuo nuganyto turi būti apsaugomi. Kolūkiečius, nestropiai atliekančius jiems patikėtą darbą, reikia sudrausti sutinkamai su Žemės ūkio arteleje numatytais priemonėmis.

A. AŽUOLAS

DALINANTIS PEDAGOGINIO DARBO PATIRTIMI

POLITECHNINIS APMOKYMAS DĖSTANT GEOGRAFIJĄ

J. V. Stalinas savo veikalė „Ekonominės socializmo TSR Sąjungoje problemos“ nurodė būtinumą įvesti polittechninį apmokymą tam, kad visuomenės nariai turėtų galimybę laisvai pasirinkti profesiją, o nebūtų pririšti visam gyvenimui prie vienos kurios nors profesijos.

Partijos XIX suvažiavimo direktyvos dėl penktojo penkmečio plano TSRS išvystyti 1951—1955 m. m. iškėlė polittechninį apmokymą, kaip esminį tarybinei mokyklai uždavinį — „...pradėti vykdyti polittechninį apmokymą vidurinėje mokykloje ir imtis priemonių, reikalingų perėjimui prie visuotinio polittechninio apmokymo“.

Mokyklinės geografijos kursas kartu su fizikos, chemijos, gamtos mokslų kursais turi labai didelę reikšmę polittechniniame mokinių apmokyme. Baigiantieji vidurinę mokyklą turi matyti gamtą visuomenėje, jausti ryšį tarp atskirų jos sričių ir kt. Taigi, polittechninio apmo-

kymo uždaviniai reikalauja pertvarkyti mokyklinės geografijos kurso programas, įnešant į jas polittechninio apmokymo elementus. Būtina suderinti geografijos kurso programas su fizikos, chemijos, gamtos mokslų programomis taip, kad jos apimtų visą vieningos gamtos supratimą, visus pagrindinius jos ryšius, ir ryšius, suprantamus mokiniams tarp gamtos ir gamybos; geografijos programų turinys savo medžiaga turi išplėsti polittechninį mokinių akiratį, o geografijos vaizdingosios priemonės turi atitikti polittechninio apmokymo uždavinius. Būtina geografams pasidalinti savo praktinio darbo patirtimi, tikslu įvesti į dėstymą daugiau polittechninio apmokymo elementų; atidžiai rinkti ir apibendrinti gautus teigiamus patyrusių geografijos mokytojų darbo rezultatus.

Šiaulių srities geografijos mokytojų mokslinė-teoretinė konferencija, įvykusi Šedu-

voje, kaip tik ir gvildeno polittechninio apmokymo klausimus geografijos kurse. Gausūs pranešimai, praktiniai užsiėmimai, pasidalijimas praktine patirtimi ir pan. buvo geografijos mokytojams labai naudingi ir būtini žinoti. Polittechninio apmokymo klausimų supratimas mokytojams pasidarė kur kas konkretesnis ir aiškesnis.

Politechninis apmokymas apima mokyklinės geografijos pamokinę ir užpamokinę dalį, įsiskverbia į pačią dalyko esmę ir į atskiras veiklos formas. Didelę reikšmę geografijoje turi žemėlapių polittechnizavimas. Šioje srityje gausią patirtį turi Kupiškio vid. mokyklos geografijos mokytojas V. Sasnauskas. Jo mokiniai puikiai sugeba pasinaudoti žemėlapiams praktiniame gyvenime. Žaidėlių septynmetės mokyklos direktorius geografijos mokytojas Vėžauskas parodė sveikintą iniciatyvą, pratindamas mokinius braižyti žemėlapius, atlasus, mastelius ir pan. Už tai jo mokiniai tinkamai įsivainio pagrindinę geografijos priemonę — žemėlapi, išmoko praktiškai juo naudotis. Daug vertingų pavaizdu-

mo priemonių, kaip diagramų, schemų, kartogramų, modelių, maketų ir pan., turi Kupiškio vid. mokyklos geografijos kabinetas. Šias priemones turėtų išmokyti gamintis visų mokyklų mokiniai ir tuo pačiu įsisavinti šios gamybos techniką, kaip būtiną praktiniame gyvenime dirbant bet kurioje srityje.

Subačiaus vidurinė mokykla prieš kurį laiką pradėjo geografijos mokslo priemonių gamybą. Be įvairių paskirčių žemėlapių, modelių, yra pagaminti paprasčiausi geodeziniai prietaisai, kaip niveliras, ekeris, astrolabija, eklimetras, gairės, lotas aukščiai ir sniego dangos storiui matuoti, vaterpasas ir kt. Šių prietaisų pagalba galima atlikti lauke daug įvairiausių praktinių užsiėmimų su V-jų ir kitų klasių mokiniais einant atitinkamą kursą. Pav., galima išmatuoti, naudojantis nesudėtingu aritmetiniu skaičiavimu, kalvos, upės slėnio šlaito, namo aukštį ir t. t., išmatuoti nepasiekiamo objekto nuotolį bei jo dydį; padaryti ekerinę ir akinę nuotrauką ir t. t. Minėtus prietaisus lengvai gali pasigaminti patys mokiniai. Tenka pabrėžti, kad mokiniai įvairius matavimo darbus nepa-

prastai mėgsta, stropiai juos atlieka, įgydami labai svarbių praktinių-techninių žinių ir įgūdžių.

Kovodama su formalizmu, Kupiškio vid. mokyklos geografijos mokytoja Jusienė sistemingai organizuoja savarankiškus mokinių darbus klaseje ir namuose. Savarankiški užsiėmimai ugdo mokiniuose meilę darbui, atidumą, tarnauja valios ir charakterio auklėjimui. Mokytoja Jusienė plačiai praktikuoja schemų, brėžinių ir piešinių gamybą, dirba su kontūriniais žemėlapiams klaseje, pamokose panaudoja geografinius uždavinius ir pratimus, parenka iš laikraščių, žurnalų ir grožinės literatūros ištraukas ir jas tinkamai pamokose panaudoja. Tačiau tenka pastebėti, kad kai kurie darbai atlikti skubotai ir todėl neišvengta klaidų (pav., didžiųjų komunizmo statybų žemėlapyje).

Politechniniame apmokyme geografinės ekskursijos užima išimtinai svarbią vietą. Jei nori žinoti, reikia matyti, o kad matyti, — reikia keliauti. Šito užmiršti negalima. (Nukelta į 4-tą psl.)

Suorganizuoti kultūringą ir sveiką vasaros poilsį vaikams

Partija ir tarybinė vyriausybė priaugančiam kartai skiria ypatingai didelį dėmesį. Priaugančiosios tarybinės kartos komunistiniam auklėjimui partijos ir tarybinės vyriausybės nuolatinio rūpinimosi dėka nepaprastai išplėstas įvairių kultūrinių įstaigų tinklas vaikams, kaip mokyklų, vaikų namų, vaikų darželių ir kt., kuo negali susilyginti nė viena kapitalistinė šalis.

Vasaros metu vaikams kultūringai praleisti laiką, įgyti daugiau praktinių įgūdžių bei gamtinėse sąlygose sustiprinti ir užgrūdinti mokinių sveikatą, yra ruošiamos pionierių stovyklos, jungtinės pionierių draugovės ir kitokios mokinių kolektyvus vasaravimo formos, kur pionieriai ir mokiniai mokosi kolektyviai dirbti ir kur šiuo metu yra ypatingai gera dirva mokinių polittechniniam apmokymui. Pionierių stovyklose visas darbas pravedamas ne pamokine sistema, o gamtinėse sąlygose, stengiantis supraktinti mokykloje įgytas žinias, stebėti ir tirti gamtą, gaminti mokslo pavaiždumo priemones, vystyti meninę saviveiklą ir sportą.

Švietimo darbuotojų profsąjungos Kupiškio rajono komitetas, kaip ankstyvesniais, taip ir šiais metais, organizuoja 3-jų pamainų bendro tipo pionierių stovyklą, kurioje per visas pa-

mainas išsisės beveik 300 vaikų. Tenka pažymėti, kad šiais metais stovyklavimo laikas yra prailgintas ir pamainų stovyklavimas tęsis ne 21, bet 26 dienas. Šiuo metu profsąjunginių organizacijų, įstaigų, įmonių bei kolūkių vadovų svarbiausias šiuo atžvilgiu uždavinys yra pasirūpinti galimai daugiau surasti lėšų į pionierių stovyklą kelialapių išpirkimui, kad daugumos dirbančiųjų vaikai, norintieji stovyklauti, gautų kelialapius į pionierių stovyklą. Tam reikalui pilnai galima panaudoti kultmasiniam darbui skirtas lėšas ir dalinai lėšas iš vienkartinio pašalpo.

Iki šių metų pionierių stovykloje daugiausia stovyklavavo miesto dirbančiųjų vaikai. Rajono mokyklų vadovų uždavinys tiksliai sureguliuoti ir kolūkiečių vaikus, norinčius vykti į pionierių stovyklą, ir dėti pastangų, kad kolūkių valdybos išpirktų iš Švietimo darbuotojų profsąjungos kelialapius iš kultmasiniam darbui skirtų lėšų. Tokių lėšų kiekvienas kolūkis turi nemažą sumą.

Tenka pažymėti, kad kai kurių profesinių sąjungų rajono vadovai nepakankama dėmesį kreipia į šią svarbią profnarių vaikų auklėjimo kultūrinę priemonę, nors tai yra svarbiausias ir tiesioginis profesinių organizacijų uždavinys. Pav., jeigu tokių ne-

gausių profesinių organizacijų, kaip Komunalinio ūkio darbuotojų (pirm. drg. J. Pukštas) ir Vietinės pramonės (pirm. drg. Baronas), vadovai surado lėšų pasiuntimui į pionierių stovyklą visus savo dirbančiųjų vaikus, tai tokių, palyginti, stambių, centrinių rajono profesinių sąjungų, kaip Valstybinių įstaigų darbuotojų (pirm. drg. V. Žilinskas) ir kt., vadovai neišpildo nė vieno kelialapio į pionierių stovyklą.

Mokyklų ir klasių vadovų pareiga tiksliai žinoti visus savo mokinius, norinčius vykti į pionierių stovyklą ir tuo reikalu pasikalbėti su atitinkamų kolūkių valdybomis, profsąjungų ir įstaigų vadovais bei mokinių tėvais. Be abejo, pirmoje eilėje į pionierių stovyklą reikia pasiųsti mokinius pionierius ir mokslo pirmūnus. Stovyklaujantiems, kuriems bus reikalinga, stovyklos auklėtojai padės pasiruošti rudens egzaminams.

Rajono profsąjunginių, komjaunimo organizacijų bei įstaigų vadovų uždavinys rūpintis stovyklaujantiems sudaryti galimai geresnes sąlygas stovyklinio darbo pravedimui aukštame lygyje, kad tuo pilnai būtų pateisintas partijos ir vyriausybės rūpestis ir tam tikslui išskirtos lėšos.

K. JURĖNAS

Šiaulių srities Profesinių sąjungų tarybos plenumo narys

Albanijos Liaudies Respublikos sostinė Tirana.

Albanijos telegrafų agentūros nuotr.

DVI KULTŪROS

Neraštingumo augimas Graikijoje

Graikijoje šimtai mokyklų uždaryta dėl visiškai jų netinkamumo naudotis ir dėl mokytojų trūkumo. Šalyje auga neraštingumas. Jeigu prieš karą Graikijoje buvo 36 procentai neraštingų žmonių, tai dabar jų priskaitoma 40-45 procentai.

Tam, kad sudaryti normalias są-

lygas mokymuisi, reikia, oficialiais duomenimis, įrengti 6.254 naujas klases ir atremontuoti daugiau kaip 2 tūkstančius senų. Bet Graikijos valdovos ir nepagalvoja apie lėšų skyrimą liaudies švietimui, nes biudžeto 53,6 procento suėda karinės išlaidos.

Švietimas liaudies Albanijoje

Graikijai kaimyninėje šalyje—liaudies demokratinėje Albanijoje sudarytos visos sąlygos liaudies švietimui vystyti. 1953 metais, palyginus su praėjusiais, išlaidos kultūrai ir liaudies švietimui padidės 28,5 proc.

Naujų mokyklinių pastatų statybai ir esančių išplėtimui bus iš-

leista daugiau kaip 224 milijonai leku.

Penkmečio plane numatoma dar labiau išvystyti liaudies švietimą. Besimokančiųjų skaičius vidurinėse ir specialiosiose mokyklose 1955 metais padidės, palyginus su 1938, 11 kartų.

(«Za prochnyj mir, za narodnuju demokratiju!»)

DALINANTIS PEDAGOGINIO DARBO PATIRTIMI

POLITECHNINIS APMOKYMAS DĖSTANT GEOGRAFIJĄ

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Negalima pamiršti lenininio pažinimo kelio: „Nuo gyvo stebėjimo, per abstraktų mąstymą, į praktiką“. Ekskursijos tiek mūsų, tiek kitose mokyklose dažniausia buvo organizuojamos paskubomis, be pasiruošimo, „pasivažinėjimui“. Tuo tarpu tinkamai polittechnizuota ekskursija, turistinis žygis, kelionė galima laikyti gerai suorganizuota tik tada, kai jų dalyviai bus susipažinę ne tik su lankomos vietovės įžymybėmis, bet jas ir gerai pažins, kai bus paruošta parodai kolektyvos, fotografijos, dienoraščiai, albumai. Subačiaus vid. mokykla, siekdama pašalinti buvusius klaidas, ekskursijas organizuos tik tokiu principu. Bus perleista prie kompleksinių ekskursijų, nes tik tokios duoda ekskursantams daugiausia polittechninių žinių. Be mažų, aplinkotyryninio tipo ekskursijų, bus organizuotos ir tolimesnės: į Biržus ir Likėnus, Anykščius, Svėdasus, Kupiškį; mokytojams — į Kėgumą, Rygą, Taliną, Narvą, Tartu.

Tolimesnės ekskursijos rekomenduotinos vyresniųjų klasių mokiniams. Žemesniųjų klasių mokiniai turi gerai

pažinti savo mokyklos aplinką, kolūki, rajoną. Jokiu būdu negalima apsilenksti su didaktikos principais — nuo artimo prie tolumo, nuo žinomo prie nežinomo ir pan. Maža nauda „pažinti“ Kauną, Vilnių, Rygą ir pan., o neturėti žinių minimumo apie savo kolūki, rajoną. Maža nauda ir pagaminti Uralo kalnų maketą, jei mokiniai neturi supratimo apie arti mokyklos esančios kalvos, upės, slėnio ir kt. maketų gamybą. Geografams pirmiausia tenka rūpintis mažos apimtės ekskursijomis bei išvykomis. Tik taip organizuotos ekskursijos, išvykos polittechninio apmokymo požiūriu bus tikslingos ir naudingos.

Pereinant prie polittechninio apmokymo geografijoje, tenka didelį dėmesį skirti aplinkotyrynei ir kraštotyrynei darbei, panaudojant topografinius žemėlapius. Iš savo patirties geografiniame darbe priejau išvadą, kad be savo aplinkės topografinio žemėlapių, ir dar pačių mokinių gamybos, kraštotyrybinis darbas neįmanomas. Subačiaus vid. mokyklos mokiniai pagamino tam reikalui 2 topografinius žemėlapius masteliu 1:10000. Ant jų papildomai atžymimi

naujausi ekskursijų — išvykų — apylinkės tyrinėjimo darbai. Tokie žemėlapiai yra nepakeičiama mokymo priemonė III—VI klasėse ir kt. Tik išmokę naudotis topografiniu žemėlapiu, mokiniai žymiai lengviau ir greičiau galės įsisavinti bet kurį kitą žemėlapi ir juo naudotis, kas žemėlapiu polittechnizavime ypač svarbu.

Paskutiniaisiais metais geografijos aikštelės naudingumas, jos įrengimas ir pritaikymas geografiniam kursui ne kartą buvo svarstytas tarybinėje metodinėje literatūroje, periodinėje spaudoje, geografijos mokytojų konferencijose ir pasitarimuose. Tokių aikštelių įrengimas prie septynmečių ir vidurinių mokyklų pasidarė neatidėliotinas, nes nauda iš pačios jų panaudojimo galimybės, kaip pats iš savo patirties pastebėjau, labai prisideda prie geografijos dėstymo lygio pakėlimo, ypač III—V klasėse. Užtenka vien tik pažvelgti į jos įrengimų paskirtį (priemonės orui stebėti, pagilinti supratimą apie dydžius ir atstumus, priemonės vietoje orientuotis, priemonės dangaus sklaidai stebėti ir nustatyti vietos geografinę platumą, priemonės dirvožemio išilimo laipsniui matuoti, priemonės įvairių reljefų formoms konkretizuoti ir t. t.) ir galima suprasti, kokią didelę reikšmę ji gali turėti polittechni-

niame vaikų apmokyme. Kiti mokytojai, organizavę panašias aikšteles, pažymi didelį efektą įsisavinant daug sunkių mokiniams geografinių dalykų.

Savarankiški mokinių stebėjimai geografinėje aikštelėje padeda išugdyti įgūdžius, būtinus praktiniame gyvenime. Pamokų metu vaikai aktyvesni, daugiau domisi juos supančia aplinka, pamilsta mokslo — tiriamąjį darbą, glbiau supranta įvairius gamtos reiškinius, įgauna konkrečius ir gyvenime labai naudingus techninius įgūdžius, įpročius, o taip pat padeda vystyti mokyklinę kraštotyryją mūsų didžiosios Tėvynės pažinimui, išugdant tarybinio patriotizmo jausmą. Aikštelės įrengimas, ypač kaimo sąlygomis, beveik nieko nekainuoja ir gali būti pačių mokinių atliktas, mokytojams vadovaujant. Tokias aikšteles jau numatė įrengti Kupiškio vidurinė ir Noriūnų septynmetė mokyklos. Pastarosios mokyklos mokytoja Šiaučiūnaitė su ketvirtokais surinko Lietuvos TSR žemės turty pavyzdžius, mokyti. Tumonytė su penktokais atvaizdavo aikštelėje akmenėlių, velėnų ir kt. pagalba topografinius ženklus, direktorius Pavilionis su vyresniųjų klasių mokiniais pagamino iš molio ir kalkių didelius įvairių žemės paviršiaus formų maketus. Kupišk-

kio vidurinės mokyklos geografijos mokytojai V. Sasnauskas ir A. Jusienė pradėjo geografijos aikštelės įrengimui paruošiamuosius darbus. Jų pavyzdžiu turėtų pasekti ir kiti rajono geografiniai bei mokyklų vadovai.

Geografinės aikštelės organizavimo ir įrengimo klausimai bus plačiai nušviesti brošiūrose: „Geografinė aikštelė ir jos įrengimas“ ir „Darbų organizavimas geografinėje aikštelėje“. Minėtos brošiūros išeis iš spaudos apie liepos mėnesį. Šiuo metu galima naudotis „Geografija v. škoile“ ir „Tarybinės mokyklos“ straipsniais tuo klausimu. Šiame straipsnyje paliečiami toli gražu ne visi polittechninio apmokymo klausimai einant geografijos kursą. Būtų labai naudinga išgirsti kitų mūsų rajono geografijos mokytojų pasisakymus, kaip jie pritaiko savo praktiniame darbe įvairias priemones, siekiant išplėsti polittechninį mokinių akiračių.

Didelį uždavinį pastatė istorinis partijos XIX suvažiavimas. Jį reikia spręsti atsakingai, pasidalijant tarpusavyje praktinio darbo patirtimi.

V. STEPONAVIČIUS
Subačiaus vidurinės mokyklos geografijos mokytojas

L. e. redaktoriaus p.
A. SAKALAUSKAS